

MUKELE

Em dic Mukele i vaig néixer fa dotze anys en un poblet de l'Àfrica, un poblet tan petit que no té ni nom. En diem Waku, que, en la meua llengua, el suahili, significa precisament això: 'poblet'. És un d'aquells típics llogarrets que surten sovint en els reportatges sobre animals que fan a la televisió, i que estan formats per cabanes de fusta amb sostres de palla.

Fa quatre anys, els nens de Waku vam començar a anar a l'escola. Va venir un mestre de la capital, que es deia Lauru, i va portar alguns llibres i un ordinador de l'any de la picor. L'escola es va instal·lar en una cabana buida, per això, en Lauru es va haver de passar uns dies fabricant pupitres i cadires amb caixes trencades i fustes velles. Era un bon mestre, però crec que el vam fer parar boig. En total, tenia gairebé cinquanta alumnes entre els sis i els setze anys. Jo vaig aprendre a escriure en suahili. També vaig aprendre anglès, que em va ser molt útil per entendre els jocs que portava incorporats el vell ordinador de l'aula. Les quatre regles de les matemàtiques també em van semblar fàcils.

Un dia, en Lauru ens va ensenyar un mapa de Tanzània i vaig descobrir que la capital del meu país es diu Dodoma. A més, ens va portar un globus terraquí multicolor, on vaig veure per primera vegada la silueta d'Àfrica i vaig descobrir on eren Europa, Àsia i Amèrica. I em vaig sorprendre de veure que la Terra és rodona!

En un viatge, en Lauru va portar un vell televisor des de Dodoma. Moltes estones miràvem programes divulgatius. Va ser així com vaig veure per primera vegada aquests reportatges d'animals en què surten lleons, ximpanzés i els típics poblets africans com Waku. I també llavors vaig descobrir París, Londres i Roma. Londres era on hi havia la Torre de Londres.

En canvi, no aconseguia retenir si la torre Eiffel era a Roma i el Coliseu a París, o a l'inrevés. Però la ciutat que més m'agradava a la tele era Nova York. Admirava els seus gratacels, les seves botigues, els seus ponts i l'Estàtua de la Llibertat. I em sorprenia que existís el Central Park al mig de Manhattan, cobert d'arbres. Per a què volien tants arbres a la ciutat, els americans, si a l'Àfrica en sobren?

L'electricitat per a la tele i l'ordinador la produïa un petit generador que funcionava amb benzina, perquè els pals de la llum no arribaven fins a Waku. Les cases s'il·luminaven amb espelmes i amb el foc amb què cuinaven, que omplia de fum les cabanes. Waku ni tan sols sortia al mapa, però sovint rebia visites d'estrangers. N'hi havia de dues classes: turistes i *ongos*. Els turistes portaven botes de muntanya, telèfons mòbils, tauletes, enormes càmeres fotogràfiques i farmacioles amb antídots contra les picades de serps i taràntules. Intentaven caure simpàtics. L'altra classe eren els de les ONG*, als quals anomenàvem, per abreujar, els *ongos*. Aquests solien portar coses per regalar, com samarretes

COMPENSIÓ LECTORA. TEXT 1

d'equips de futbol, raquetes de tennis, diccionaris d'anglès i mosquiteres. Sempre els dèiem que a Waku no hi ha mosquits. Però els *ongos*, tossuts com mules amb les seves mosquiteres.

Al final, però, no ens van anar malament: en vam fer una xarxa per jugar a tennis al mig de la sabana i una porteria de futbol.

Francesc Puigpelat, *La nena que es va convertir en mòbil* (text adaptat)

* ONG: organització no governamental. Són associacions que no depenen de cap govern i que es dediquen a fer tasques solidàries. A les persones que en formen part se'ls diu 'cooperants'.

10. On viu la Mukele és un lloc on...

- a. *les cases són petites, fetes de pedra i fusta.*
- b. *hi ha cases de fusta amb sostres de palla.*
- c. *tot són barraques amb pallers.*
- d. *totes les casetes tenen jardí.*

11. Tria l'opció correcta per completar l'oració.

(Nocalque l'escriguis al espai en blanc.)

En Lauru, el mestre, va trobar l'escola buida, _____ amb quatre fustes va fer les taules i les cadires.

- a. *com*
- b. *però*
- c. *en resum*
- d. *d'una banda*

12. En l'expressió "el vam fer parar boig" (subratllada al text), 'el' es refereix...

- a. *a Waku.*
- b. *a la Mukele.*
- c. *al mestre de la Mukele.*
- d. *a un amic de la Mukele.*

13. A la Mukele li era molt útil aprendre anglès a l'escola per entendre...

- a. *els turistes.*
- b. *les matemàtiques.*
- c. *els jocs de l'ordinador.*
- d. *els documentals sobre animals.*

14. Què és el que més va impactar la Mukele en veure el globus terraqüi?
- a. *Reconèixer la silueta d'Àfrica.*
 - b. *Descobrir que el planeta és rodó.*
 - c. *Contemprar com és la silueta d'Amèrica.*
 - d. *Aprendre que la capital de Tanzània és Dodoma.*
15. Els programes divulgatius són...
- a. *notícies.*
 - b. *anuncis.*
 - c. *concursos.*
 - d. *documentals.*
16. En el text, què significa “retenir” (subratllat al text)?
- a. *Memoritzar.*
 - b. *Confondre.*
 - c. *Moure's.*
 - d. *Agafar.*
17. De les ciutats que veu a la tele, quina és la preferida de la Mukele?
- a. *París.*
 - b. *Roma.*
 - c. *Londres.*
 - d. *Nova York.*
18. A l'escola de la Mukele, com funciona la tele?
- a. *Amb wifi.*
 - b. *Amb electricitat.*
 - c. *Amb un generador.*
 - d. *Amb dues bateries.*

COMPRESIÓ LECTORA. TEXT 1

- 20.** La Mukele diu que els ongos són “tossuts com mules” (subratllat al text) perquè...
- sempre els regalen coses.*
 - es creuen molt importants.*
 - tenen por de les serps i les taràntules.*
 - no canvien d'opinió respecte als mosquits.*
- 21.** Els ongos viatgen a països com el de la Mukele, principalment per...
- millorar la vida dels seus habitants.*
 - visitar els seus poblats, pobles i ciutats.*
 - tenir aventures i experiències exòtiques.*
 - fer reportatges fotogràfics de llocs poc coneguts.*
- 22.** A continuació tens unes frases que s'identifiquen amb les lletres A-B-C-D. Indica en quin ordre la Mukele parla dels temes següents:

A. <i>Les ciutats del món que descobreix en els documentals de la tele.</i>	B. <i>El que fan els turistes i els ongos, els cooperants de les ONG, quan visiten el seu poblat.</i>	C. <i>El lloc on viu.</i>	D. <i>La seva escola.</i>
--	--	------------------------------	------------------------------

- C → D → A →*
 - C → D → B → B*
 - D → C → A → A*
 - D → C → B → B*
- A
- 23.** Quin és el tema principal del text que has llegit?
- Les ciutats més importants del món.*
 - Les vivències d'una nena africana.*
 - La tasca de les ONG a l'Àfrica.*
 - Una escola de l'Àfrica.*